

Vifolka hæræd

(halvt kors)

S xviiij (Vadstena klostrets brevsignum, se L. Sjödin i MRA 1939, s. 124)

Sigill: nr 1 spetsovalt av ofärgat vax, 3,4 x 2,3 cm, sigillpåse av ljusrött linne (adorantsigill): [...]is [...]; nr 2 runt av ofärgat vax, diameter 2,5 cm, sigillpåse av ljusrött linne (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 765): [...]agnvs * Iohanni[...]; nr 3 endast skåra i uppvecket.

^a Det sista a rättat från e.

¹ D.v.s. nuvarande Slakaån.

10083

1379 december 28

Jöns Eskilsson meddelar att hans svåger, väpnaren Karl Bengtsson, till utfärdaren och sin syster Ingeborg Bengtsdotter, utfärdarens hustru, överlåter sin del och de delar som hör till syskonen Nils och Katarina, vilkas rätte målsman han är, i Simonsö i Mörkö socken i Södermanland med alla tillagor. Överlåtelsen sker i enlighet med det öppna brev som utfärdaren har fått av Karl om detta (DS nr 10084). Utfärdaren, hans hustru och deras arvingar förbinder sig att fullständigt och så rättvist som möjligt ersätta Karl Bengtsson, Nils Bengtsson och Katarina Bengtsdotter eller deras arvingar med sitt arvegods – som ännu är oskiftat – när det kommer till skifte av dessa delar i Simonsö, på det vis som riddarna Sten Bengtsson, Sveriges marsk, och Erik Karlsson menar är riktigt och så att de hellre ska erhålla mer än mindre.

Utfärdaren beseglar tillsammans med sin bror Tyke Eskilsson.

Orig. på perg. (25,2 x 12,7 cm, uppveck 2,3 cm; 13 rader), Säfstaholmssamlingen, Sv. Riksarkivet. SDHK nr 11561.

Tryckt: (i utdrag) DelaGardiska Arkivet 3 (1832), s. 176 (efter greve Mauritz Stures arvingars kopiebok 1605, De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, Sture vol. 2, Lunds universitetsbibliotek).

Regest: Historiska handlingar 4 (1864), s. 341 nr 15.

Om Jöns Eskilsson (sparre över blad), se SBL XIV, s. 534 f.

Om utfärdarens hustru Ingeborg Bengtsdotter (Örnfot), och hennes syskon Karl, Nils och Katarina, se ÄSF I, s. 313 f. Karl betecknas i brevet som *sven*, vilket här tolkats som 'väpnare'; ordet skulle också kunna översättas med 'ung man' (jämför Söderwall, suppl.: *sven*).

Om Sten Bengtsson (Bielke) och syskonens farbror Erik Karlsson (Örnfot), se SRM s. 73 och s. 28 f.

Om Simonsö se DMS, Södermanland 2:2, s. 65 ff.

Jöns Eskilsson står som ensam utfärdare, men i brevet används också pronominet 'vi' (exempelvis i frasen "Thy bindom wi os ok vara arwa..."), vilket innebär att Ingeborg räknas in som utfärdare.

Jämför Karl Bengtssons motbrev av samma dag (DS nr 10084 nedan).

Alla them som thetta bref hœra ella se helsa jak Jonis Eskilson kærlika *medb* Gwdh. Thet skal allom mannom viterlikt vara badhe them som nw æro ok swa them æfte skulu koma / at æfter thet · at hedherlikin swen Karl Bendiczson minna elskelika husfrw brodhor · hawer *medb* godhwilia ok kærlik vnt · ok latit mik · ok minne kære husfru Ingeborghe Bendicdotter sinne syster · ok varom arwm sin · ok sinna syzkina · som han er rætter malsman fora · Nissa · ok Katrina · dele · ii Symons øø · liggjande ii Sødhermanna lande · ii Mørkis sokn · *medb* allo thy ther til høre badhe nær ok fierrin · engo vndan takno æfter thy som hans

oppit bref hwilkit wii af hanom ther om hawm lyuslika¹ vtwisa / Thy bindom wi os ok vara arwa · ok vilkorom^a til at göra fornæmpdom Karl Bendictsyni^b · Nissa Bendictsyni · ok Katrine Bendiczdatter ella^c thera arwm · Lict ok fwlt · til foore · af thy samw varo^d ærfdha gozze som vskift staa^e os ii mellom · hwar them thet iæmnast ok bæzst komber · nar wi thet først til skifte kwnnom koma^f før the samw thera dele ii Symons øø · hwilkit wi gerna medh allom godhwilia ok kerlek göra viliom · æfter thy som ærlige riddara · herra Steen Bendiczson · Swerikis marsk · ok herra Erik Karlson · sighia at likt ok ræt er · mellom therra ok waar · swa at the helder hawa meer en minna / Her til vitnisbyrdh ok stadhfæstlse er mit Jonis Eskilsons · ok mins kæra brodhors Tyka Eskilsons · jncighle · hængd fore thetta breeff · Datum anno Domini M^o CCC^o septuagesimo nono, die sanctorum Jnnocentum.

På baksidan: På Symonssøø

Sigill: nr 1 runt av brunt vax, skadat, 2,6 x 1,8 cm (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 802): x S' Ioha[n]nis [...]; nr 2 runt av brunt vax, diameter 2,6 cm (heraldiskt sigill, se SMV II, s. 802): + S' Tykilli Eskil.

^a Det sista o efter rättelse från e. ^b Ben dictsyni utan avstavnningstecken vid radskifte. ^c Föregås av ett utprickat ok. ^d Första stapeln på v efter rättelse. ^e Det andra a efter rättelse från r. ^f ko ma utan avstavnningstecken vid radskifte.

¹ Se Söderwall: liuslika 'klart, tydligt'.

10084

1379 december 28

Karl Bengtsson överlåter i öppet brev till sin svåger, hederlig man Jöns Eskilsson, och sin syster Ingeborg Bengtsdotter, hans hustru, sin del och de delar som hör till hans syskon Nils och Katarina, vilkas rätte målsman han är, i Simonsö i Mörkö socken i Södermanland med alla tillagor. Denna överlåtelse sker nu eftersom syskonen är omyndiga och ett arvskifte därför inte kan ske lika snart som vissa av de vuxna syskonen önskar. När ett arvskifte väl sker i fråga om dessa egendomar, då ska Jöns Eskilsson och utfärdarens syster Ingeborg, hans hustru, eller deras arvingar fullständigt och så rättvist som möjligt av de oskiftade egendomarna ersätta utfärdaren och dennes syskon för deras andelar i Simonsö, på så vis som riddarna Erik Karlsson, utfärdarens farbror, och Sten Bengtsson säger är fullt riktigt och så som tydligt anges i Jöns Eskilssons brev härom, vilket utfärdaren innehar (DS nr 10083). Utfärdaren avhänder sig, sina syskon och deras arvingar alla deras delar i Simonsö och överlåter dem med detta öppna brev till Jöns Eskilsson och dennes hustru, utfärdarens syster Ingeborg, och deras arvingar. Utfärdaren lovar att han och hans arvingar överlåter nämnda andelar i Simonsö till Jöns Eskilsson och dennes hustru, utfärdarens syster Ingeborg, och deras arvingar med full besittningsrätt och utan något klander.

Karl Bengtssons morbror, hederlig man Orm Folkesson, beseglar tillsammans med honom själv.

Orig. på perg. (25,7 x 15,4 cm, uppveck 2,0 cm; 18 rader), Säfstaholmssamlingen, Sv. Riksarkivet. SDHK nr 11562.

Tryckt: (i utdrag) P. Wieselgren, DelaGardiska Archivet 3 (1832), s. 166 f. (efter greve Mauritz Stures arvingars kopiebook 1605, De la Gardieska arkivet, Släktarkiven, Sture vol. 2, Lunds universitetsbibliotek).

Regest: Historiska handlingar 4 (1864), s. 341 nr 14.

Om utfärdarens morbror Orm Folkesson (gumsehuvud) se ÄSF I, s. 62 f.

Jämför Jöns Eskilssons motbrev av samma dag (DS 10083 ovan) med kommentarer.